

ди України. 2003. № 40-44. Ст. 356 (зі змінами та доповненнями).

3. Погребной А. А. Исторический опыт рационального пользования земельными ресурсами в России и зарубежных странах. *Юридична освіта і правова держава (до 150-річчя юридичного інституту ОДУ): Зб. наук. праць*. Одеса: Астропринт, 1997. С. 168-175.

Виноградова А. С.

здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Карпенко Р. В.

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Орієнтуючись на досвід нормотворчої діяльності членів ЄС, необхідно максимально визначити й реалізувати правові норми та принципи національної правової системи, з урахуванням норм і принципів європейського права. Відповідно до стратегії євроінтеграції нашої держави, адаптація законодавства України до законодавства ЄС полягає в зближенні національного законодавства із сучасною європейською системою права, що забезпечить розвиток, аграрного підприємництва, соціальної активності громадян України, економічний розвиток держави в межах ЄС, сприятиме поступовому зростанню рівня життя населення. Володіючи великим агропромисловим потенціалом, Україна прагне брати активну участь у міжнародній кооперації по формуванню міжнародної продовольчої системи. Країна була й продовжує залишатися лідером харчової і сільськогосподарської продукції на світовому ринку. З кінця 90-х років ХХ ст. українські зернові й олійні культури поставляються також до країн близького Сходу, Східної Європи та ЄС [1]. Відстає експорт молочної продукції й продуктів високого ступеня переробки. Проте для більшості вітчизняних аграрних товаровиробників європейський ринок залишається недоступним. Наявність численних перешкод обумовлена невідповідністю вимогам ЄС і ВТО існуючого правового й організаційного забезпечення безпеки сільгосппродукції, захисту конкуренції, порядку надання державної підтримки сільськогосподарським товаровиробникам та ін-

шими чинниками. Проголошений курс на інтеграцію до ЄС є для України стратегічним орієнтиром, «своєрідним тестом на політичну, економічну й соціокультурну зрілість» [2]. Більшість вітчизняних аналітиків вважає, що нашій країні потрібні вільні ринки, умови, які знімали б щодо неї геополітичну дискримінацію в Європі, а не тільки саме членство в Євросоюзі, а основним завданням є сприйняття європейських цивілізаційних цінностей, а не вступ до ЄС в організаційному плані [3]. Тому, підписавши 14 липня 1996 р. Угоду про партнерство та співробітництво з Європейськими співтовариствами (даний тип угод ЄС використовує для оформлення своїх відносин з усіма країнами СНД, Україна взяла на себе зобов'язання по модернізації й приватизації аграрного сектора економіки, розвитку внутрішнього та зовнішнього ринків для українських товарів, за умови забезпечення охорони навколишнього природного середовища й підвищення безпеки продуктів харчування. У Європі протягом десятиліть склались особливі системи кредитування в сільській місцевості, засновані на кооперативних засадах, що значно відрізняються від традиційного кредитування комерційними банками. Кооперативні банки – це некомерційні організації, основною метою яких є не отримання прибутку, а надання кредитно-фінансових послуг своїм учасникам для розвитку їх господарської діяльності й підвищення матеріального благополуччя. Директивою Ради Європейської Спільноти «Про адекватність капіталу інвестиційних фірм та кредитних установ» від 15 березня 1993 р. [5; 7;8]. Важливою проблемою, пов'язаною з адаптацією аграрного законодавства, є стандартизація й сертифікація сільськогосподарської продукції. В Україні створено сучасну законодавчу база в цій сфері, визначено спеціальний орган Державний комітет України з питань технічного регулювання й споживчої політики, на який покладено завдання по стандартизації й гармонізації національних стандартів з міжнародними та європейськими. Однак діяльність у цьому напрямку здійснюється надзвичайно повільно: за даними Рахункової палати України до середини 2007 р. кількість стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими, була в 1,7 разів менше, ніж передбачено вищезгадуваною Програмою адаптації законодавства. Без вирішення цієї проблеми просування українських продуктів на європейський ринок неможливий. У Європейському Союзі значна увага приділяється питанню безпеки харчових продуктів. Згідно з постановою Європейського Парламенту та Ради Європи від 25 січня 2004 р. «Про встановлення основних принципів та вимог закону про харчові продукти» [6; 4]. В Україні офіційні стандарти органічного сектора не визначені, через що суттєво гальмується розвиток споживчого ринку такої продукції. Варто зазначити, що в умовах перевиробництва сільськогосподарської продукції в країнах ЄС фермер розглядається не тільки як виробник продовольства, а й як так званий страж природи [3, с.160]. Рішенням Європейського Парламенту та Ради Європи від 22 липня 2004 р. затверджено програму дій у сфері навколишнього природного середовища [6], яка передбачає виконання агроекологічної програми,

спрямованої на стимулювання екологічних методів господарювання. У рамках проектів міжнародної технічної допомоги за сприянням Європейської Федерації сільського й зеленого туризму він почав розвиватися й в Україні: створено громадські організації, які допомагають громадянам, бажаючим надавати туристичні послуги, власників туристичних агросадиб знайомлять зі стандартами якості ЄС, розміщують рекламу в друкарських виданнях, приймають замовлення через систему Інтернет.

Законодавчою базою для розвитку цього виду діяльності сьогодні є лише Закон «Про особисте селянське господарство», який дозволяє власникам особистих селянських господарств надавати послуги в галузі сільського й зеленого туризму без реєстрації підприємницької діяльності й за наявності лише декларації доходів з податкової інспекції та сплати податку на прибуток. Однак на сьогоднішній день у законодавстві України немає такого нормативного акта, який регулював би ці відносини, що є основною перешкодою для інтенсивного розвитку таких господарств. У цілому ж сільське господарство України є ще дуже далеким від європейської моделі, а регулювання аграрних правовідносин відстає від вимог часу. Селянство очікує послідовної аграрної політики, спрямованої на формування справедливих ринкових відносин, гармонізацію національних стандартів безпеки та якості продукції зі стандартами ЄС, впровадження ресурсозберігаючих, безпечних та екологічно чистих технологій виробництва. Відповідно до Звіту про виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС за 2018 рік, 64% актів ЄС було імplementовано в сфері санітарних і фітосанітарних заходів, 22% актів у сфері захисту навколишнього природного середовища та 86% актів у сфері сільського господарства. Впровадження європейських норм дозволило вітчизняним суб'єктам господарювання отримати дозвіл на поставки в ЄС м'яса птиці, риби та рибопродуктів, меду, яєць і яйцепродуктів, молока і молочних продуктів, колагену, кишкової сировини, равликів, також нехарчових продуктів тваринного походження — наприклад, пуху, пір'я та шкірсировини, технічного казеїну тощо. Станом на початок лютого 2019 року українських виробників тваринної продукції вже пройшли процедури перевірки та отримали право на експорт продуктів тваринного походження до ЄС, з них — 126 виробників харчових продуктів тваринного походження (м'ясо птиці, риби, меду, яєць, молочної продукції). Для українських фермерів використання переваг процесу євроінтеграції і приведення вітчизняного законодавства до стандартів ЄС містить ряд переваг, що сприяє зростанню експорту й розширенню асортименту виробництва. Крім того, національний споживач також отримує переваги від покращеної якості продукції, кращого інформування про вміст, походження та виробництво сільськогосподарських товарів.

1. Друзенко Г.В. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС: досвід часткового прийняття *Aquis Communautaire* без чіткої перспективи членства у Союзі *Юрид. журн.* 2005. №8. С. 27-36.

2. Мерніков Г.І. Європейська інтеграція України та економічна безпека держави

Сайт Національного інституту стратегічних досліджень.

3. Назаренко В.И. Аграрная политика Европейского Союза. М.: Ин-т Европы РАН, 2004. 205 с.

4. Офіційний сайт М-ва аграр. політики України. <http://www.minagro.kiev.ua>.

5. EU Directive on the Capital Adequacy of Investment Firms and Credit Institutions of 15 March 1993 Directive 93/6/EEC, Official Journal of the European Communities.

6. Regulation of the European Parliament and of the Council of 28 January 2002 laying down the general principles and requirements of food law, establishing the European Food Safety / № 178/2002 // Official Journal № L31, 01/02/2002 P. 0001 – 0024; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriSe>

7. European Council Regulation of 24 June 1991 on organic production of agricultural products and indications referring thereto on agricultural products and foodstuffs / № 2092/91/OJ № L198, 22.7.1991, P. 1–15/ http://eurlex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31991R2092&model=guichett

8. Communication EU on the Sixth Environment Action Programme of the European Community, «Environment 2010: Our future, Our choice» / Decision № 1600/2002/EC of the European Parliament and of the Council // http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus

Главацький А. І.

здобувач вищої освіти
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Карпенко Р. В.

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ДОСВІД ЛИТОВСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ТА ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ У ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВАХ

До загальних питань виконання рішень судів та інших органів у своїх працях зверталися С.Я. Фурса, М.Й. Штефан, В.К. Мамутов, І.Г. Побірченко, Л.Г. Талан та інші науковці. У працях більшості дослідників, які вивчали зарубіжний досвід у цій сфері, перспективним для України було названо запровадження інституту приватних виконавців. Такі висновки викладено в публікаціях А.М. Авторгова, М.В. Вінциславської, І.С. Кузьміної, Є.В. Маль-